

LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id.
Estranger	1'50 id.
Un número	10 céntims

Any 5.ta

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

CORT-REAL 7-1.er

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, follets, etc., que s'remeten
a la Redacció, se n'donarà compte en lo Setmanari

Diumenge 9 de Janer de 1898

Núm. 195

SECCIÓ GENERAL

Sobre la Companyia dels Ferrocarrils

DE

TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANÇA

Questió grave

La suspensió de pagos que la Junta General extraordinaria d'accionistes de la citada Societat acordà fos presentada per son Consell d'Administració, com à medi de defensa contra la petició dels trenta milions de pessetes de la Companyia d'Alacant, sembrant arreu lo pànic més fondo, ha produxit una baxa gran en los valors de la Companyia de França, sobre tot en les obligacions de diferents classes que la metixa companyia té emeses.

De la situació anòmala y desesperada en que s' troba la meritada Societat, y, per consegüent, los tenebros d'accions y obligacions, se'n han ocupat profusament, y desde distints punts de vista, varis periódichs de dintre y de fora de Barcelona.

Pero es lo cas que, à nostre entendre, hi ha un punt que pot enclooure graves responsabilitats, en lo quin no s'han fixat, al meus que nosaltres sapiguem, les publicacions aludides, no haventlo fet, de segur, per desnonexer certs datos que aném à posar de manifest, deduhintne ensembs les consequencies jurídiques y económiques que d'ells derivin.

Sentem avans de tot, que desde l'moment que la companyia de Tarragona á Barcelona y França se troba en estat de suspensió de pagos, es probable que de la suspensió se passi à la quiebra de conformitat als tràmits prescrits en la secció octava del llibre quart del vigent Còdich de Comers, donchs no hi ha cap altre llei que puga aplicarse al cas, y, per consegüent, ni la nova de suspensió de pagos, ja que en son article vuytcents setanta tres esceptua de son imperi à las companyias de Ferrocarrils, ni la dita per molts del empréstit de mil milions de dinou de Setembre de mil vuytcents noranta sis, puig que tot quant ella preceptúa innovant lo Còdich de Comers, tant solsament pot tenir aplicació no constituhintse en estat de suspensió de pagos.

Una vegada s'hagi entrat en plena situació de quiebra, al ferse la graduació dels acreedors, de conformitat à lo prescrit en la secció quinta del precitat Còdich de Comers, han de surgir y presentarse fets que ningú, com no sia l'Consell d'Administració, hauria de segur previst dos mesos avans de la declaració de suspensió de pagos.

Nos explicarem. En l'any mil vuytcents sexanta quatre s'ha emesa una serie d'obligacions en concepte d'hipotecaries, ab interessos al tres per cent, havent-se sempre cotisat les tals obligacions com à hipotecaries. En l'any mil vuytcents setanta sis, se féu altre emissió d'obligacions, igualment calificades d'hipotecaries, ab interessos al sis per cent. En mil vuytcents setanta vuyt, y també en concepte d'hipotecaries, s'ha emesa una serie d'obligacions ab interessos ó cupons à rahó del tres per cent. Y, per últim, en mil vuytcents vuytanta nou, s'emeté una serie d'obligacions no hipotecaries ab interessos al sis per cent.

Donchs bé; de les quatre series d'obligacions al portador emeses en les dates senyalades, y ab lo caracter d'hipotecaries tres d'elles y de no hipotecaries una, CAP SERIE, PERO ABSOLUTAMENT CAP, CONSTA HIPOTECADA, Ó PERA DIRHO MELLOR REGISTRADA, per lo menos en lo Registre de la propietat de Gerona qu'hem tingut ocasió d'examinar.

Ab tot, si bé cap de las citades series consta especialment registrada, en cambi, sense que s'comprengga degudament la rahó del perqué, resulta mencionada en concepte de primera hipoteca la del tres per cent de vint d'Abril de mil vuytcents setanta vuyt; quina

menció s'ha presa de la escriptura de constitució d'hipoteca dels trenta milions à favor de la companyia d'Alacant, de vint y sis de Juny de mil vuytcents noranta un, constant aquesta escriptura degudament inscrita en lo meritat Registre de Gerona, y suposem que en tots los demés per ahont atravessa la línia.

La menció de la hipoteca constituhida à favor de la emissió d'obligacions de tres per cent de vint d'Abril de mil vuytcents setanta vuyt, sobre les obres y rèdis de les línees de Santa Coloma de Farnés à Gerona y de Gerona à Figueres, y sobre vuyt línees més de que es concessionaria la companyia de Tarragona à Barcelona y França, consta d'una manera expressa, y reuneix los requisits que determinan la preferència que à la menció de drets reals dona l'article vint y nou de la Lley Hipotecaria y la Jurisprudència ab ella concordant, quina preferència ve à resoldre's en lo principi de que la menció perjudica à tercer com si la inscripció constés d'una manera especial, des de la data del assiento de presentació del títol ó document d'ahont la menció resulti. Axí mateix resultan mencionades incidentalment y d'una manera vaga, en mèrits de la escriptura de conveni pera la fusió de les dos companyies de dos de Juny de mil vuyt cents noranta un, les obligacions hipotecaries del sis; pero es aytal la vaguetat y tant poca la prescisió, no determinantse la cosa ú objecte que donga lo carácter d'hipotecaries à les obligacions del sis per cent, que es impossible de tota impossibilitat, conceptual semblant menció com a compresa en l'article vint y nou de la Lley Hipotecaria.

Sentats los precedents fets y consideracions legals, y suposant (es l'més llògich que pot suposarse) que en lo Registre de la població qu'haja de considerar-se com lo punt d'arranç ó de sortida del ferrocarril, de que parla la Lley de dinou d'Octubre de mil vuytcents setanta nou en son article vuyt, y la R. O. de vint y sis de Febrer de mil vuytcents sexanta set (no'ns atreviriem à assegurar, sense estudiar ab tots los datos necessaris l'assumpto, si es Barcelona, Tarragona ó altre població, donades les diverses línees que entren en la composició de la actual, lo punt de sortida ó cap de la línia) se trobin les inscripcions de la via fèrrea de Tarragona à Barcelona y França com en lo de Gerona, les consequències jurídiques y económiques que d'aytal situació se poden traure, brollan y rajan per si soles, de la més espontània y natural manera. Veyamles en sítessis.

Conseqüència jurídica. — Dintre la quiebra, serà crèdit preferent, lo representat per les obligacions dites hipotecaries del tres per cent de vint d'Abril de mil vuytcents setanta vuyt, venint en segon terme lo crèdit de trenta milions de pessetes de la companyia d'Alacant, y quedant en tercer lloc les obligacions del sis, sense distinció d'hipotecaries y no hipotecaries, y les del tres de mil vuytcents sexanta quatre, cobrant los tenebros de elles conjuntament ab los acreedors per títols ó contractes mercantils en que hi haja intervengut agent ó corredor que puga haverhi, per ordre de dates y de conformitat ab lo estableert per l'article nou-i-sete del Còdich de Comers.

Conseqüència econòmica. — La depreciació que n'lo mercat tindrán totes les obligacions del sis per cent y les del tres de mil vuytcents sexanta quatre, en comparació ab les del tres de mil vuytcents setanta vuyt serà necessaria y eu extrem considerable.

Creyem que n'hi ha prou y sobra ab le dit pera que ls tenebros d'obligacions averigüin quants datus y antecedents puguen interessarlos, à fi de obrar després en conseqüència.

Per ara y tant, té la paraula lo Consell d'Administració de la Companyia dels Ferrocarrils de Tarragona à Barcelona y França.

EMILI SAGUER.

L' ASSOCIACIÓ CATALANISTA DE

La Costa de Llevant

Tal com, al apuntar la primavera, primer que tots l'ametller banya sas blancas floretas, sense que ni cap altre arbre de la horta ni cap planta del jardí s'decideixi en molts días à deslliurar sas flors de la misteriosa pressó ahont las té l'hivern tancadas, y un jorn tot d'un plegat com si s'hagués obert lo cel en abundosa pluja de colors, veyém engalanats ab floridas vestiduras pereras y presseguers, violers y francesillas; aixís en lo camp ahont, pera dedicarne sos frufts à la patria, venim ja de temps ab tant d'afany cavançant y sembrant, han passat días y días sense que s'hi vengessin més que algunes primareuca flors, pocas, es cert, però perfumadas y ufanoas.

Mes la primavera ha anat avansant, lo sol escalfant més, y per tot arreu van esclatant flors y més flors, encalsantse las unes ab las altres com si tinguessin por de no serhi à temps. Es que la sava, abundant y vigorosa, puja y s'estén per tot en esplèndida brotada, y aquí una agrupació, allá un periòdic, més enllà una associació, va cubrintse de flors tota la terra y no hem de tardar si Deu ho vol, à collirne ls sabrosos frufts que portarém en ofrena al altar de la patria.

Y perdonin mos lectors l'entusiasta preàmbul. La festa catalanista celebrada à Canet avans d'ahir fou tant hermosa, que no es estrany deixés mon cor plé d'exaltació patriòtica. Hi havia representants de totes las poblacions de la riallera Costa que ab tanta ó més propietat que la de Nissa mereix lo dictat de Costa d'Azur. Sento no recordarlos tots, aixís es que pena no incórrer en sensibles omissions, preferíxo no citarne cap. Tambe hi estaven representats diversos periòdichs y associacions catalanistas, éhi havia, sobre tot, molt d'entusiastisme, d'aquell entusiastisme desinteressat que sols inspira l' poderós sentiment del amor patri.

En l'antich castell dels Muntaners nos reunírem, y després d'aprobar ab lleugeres modificacions lo projecte de reglament presentat pels organisadors, donarem per fundada la novella «Associació Catalanista de la Costa de Llevant», que té, com ho indica son nom, per principal objecte la propagació de las nostres ideas en aquella comarca, à qual fí s'ha estatuhit en un dels articles del reglament que tant prompte con estigui constituhida procurarà son ingrés en la Unió Catalanista.

Forman la primera Junta en Serra, de Canet; en Gombau, de Sant Pol; en Juliá, de Vilassar; en Fabra, de Pineda, y en Comas de San Vicents de Llavaneras.

Sortint d'aquell històrich casal, en qual recinte es fama va constituirse l'primer ajuntament de Canet de Mar, segons sembla deduirse d'un vell pergamí desenterrat per l'intelligent cuidado del amic Mariano Serra, anarem à casa del hermità de la Misericòrdia, ahont nos esperava un explèndit àpat, al que ferem tots lo degut honor.

Allí vingueren à saludar-nos lo coro del Centre Català de Sant Pol y l' del Foment de Canet, agrupacions musicals totes dues que honran en extrém à llurs joves directors, ja que malgrat esser molt novell, cantaren admirablement diferents pessas catalanas, algunas bastant difícils.

Arribada la hora dels brindis, que va inaugurar en Serra, ferem ús de la paraula en Gombau, l'Arús, en Tobella, en Suñol, en Flos, en Danyans, y altres que no recordo. Me seria impossible donar ni tansols una idea de lo que digueren los oradors, no més sé que tots los brindis, inspirats en vivissim amor à Catalunya, arrabien al cor de la numerosa concurrencia que atapuhida pels corredors y habitacions vehinas, demostrà ab sos entusiastas picaments de mans que estava identificada ab las nostres ideas.

Ahir las Agrupacions de Vilassar de Mar y de Sant Feliu de Codinas, avuy l'Associació de la Costa de

Llevant. En pochs días tres batallons més organisats y á punt de combratre per la llibertat de Catalunya.

Demá 'n vindrá d' altres; dintre de poch temps n' estarà cuberta tota la terra ¡Quina florida tant hermosa! ¡Quin regalo pels ulls y quin consol pels cors! Y prompte, ben prompte, com digué 'l poeta:

lo que ha florit granará

S.

(De *La Renaixensa*)

DISCURS

Ilegít per D. Joan Permanyer Ayats, president del Ateneo Barcelonés, en la sessió inaugural dels travalls d'aquest any.

(Continuació)

A tot això ¿qué s' hi oposa? ¡que ab aquest régimen Barcelona vindrà á esser una especia de república! Y qué, senyors y companys del Ateneo Barcelonés, i pot això á nosaltres per ventura esporugirnos? Dónquis á Barcelona la plenitud de poder que per dret li pertoca, que no hi ha perill, no, de que'n mal usi. No, la ciutat dels nostres amors; la que, apoyant son front, pera dar mostra de sa noblesa y antich llinatge, en las columnas d'Hèrcules, s'estén per tota la plana y, no cabenthi, s'enfila per las vessants de las montanyas; la reyna, un dia, del Mediterrani; la que en aquells temps de forsa amparava ab lo seu nom, garantintlas ab pau y treva, totes las naus que anavan á son port, ó le son port sortían; la que recullia las costums del mar pera codificarlas; la que estatuhíz sas lleys; la ciutat dels cencellers y cònsols; la que armava galeras, alsava milícias y rebia y enviava embaixadas, no'n mal usá may de son poder, y l'Estat confederat d'Aragó y Catalunya tingué en ella sempre sa més fidel vassalla. Avuy que, lluny d'haver disminuit, ha aumentat en riquesa y ha crescut en importancia, necessita de tot aquest poder per sostenerse, y no hi ha perill de que n'usi contra Espanya. Per lo contrari, ell es l'únic qu'ha de contenir sas tendencias cosmopolitas, regenerantla, robustintla y afermant son amor patri.

Per altre part, aquestas atribucions y poder dels municipis han de quedar sempre subordinadas al Poder Regional, qu'es, dintre del sistema, abont se determina la verdadera autonomía.

Si, com avans he dit, lo Poder Regional, ab facultats legislativas, judiciales y executivas, ha d'establir son govern intern, ha d'ordenar sa administració, ha de constituir los tribunals, ha de fixar los tributs, ha de cridar las llevas d' homes y ha de estatuir y reformar sas lleys públicas y privadas.

Las lleys civils, senyors, las lleys íntimas, signe distintiu de cada rassa, que, tenint son procés en la historia, venen á esser com una segona naturalesa del home, las lleys civils que, acompañantnos desde l'naixement fins á la fossa, 'ns determinan tot los drets y obligacions y regulan tots nostre actes.

Las lleys mercantils que de las civils son complementarias.

Las lleys processals y las adjetivas de tota mena que tenen son fonament en las susbtantivas y que de ellas no poden may divorciarse.

Las lleys penals que ab tot y ser de naturalesa cosmopolita, porque l'fet punible té per regla general en tots los païssos y en totas las époques las mateixas notatxas características, han de tenir en compte en la sanció unas vegadas preocupacions de lloch y temps y altres la necessitat de reprimir ab major cuidado determinats vicis.

Totas, totes las lleys han de ser en cada regió obra exclusiva del Poder regional; y aixó, fins prescindint de la Autonomía, s'ha dit tant y jo mateix he deugt dirho tantas vegadas, que á presencia del moviment actual, precursor del nou régimen, no he de fer més que manifestar en veu alta'l goig que'm causa la próxima realisació del somni de tota ma vida. Nostre Dret Civil, deu vegadas secular, proscrit de las esferas de govern y desamparat y perseguit dels poders públichs, es avuy més que may concultat y escarnit pels mateixos que deurán aplicarlo. L' hora de la reparació s'acosta: felicitémnos, senyors, lo mateix los que creuen en las virtuts de la codificació, que 'ls que creyém que l'dret codificant mor per asfixia, de no haver contribuit á sa mutilació per medi dels apéndices. Si s'ha de codificar se codificará, á Catalunya y per catalans, sense ingerencies estranyas, atenent las aspiracions del poble, y cuydant de que que sas institucions engranin be las unas ab las altres, formant un tot sistemàtic y llògich.

Y aquest dret, ja no hi haurá por de que novament se tergiversi, porque, com deya l'any passat en tal dia

com avuy mon ilustrat predecessor ab la precisió de frase que'l caracterisa, «lo Regionalisme no es sols una solució política social, sino també una teoria completa, un sistema general aplicable á totas las manifestaciones de la activitat humana»; y com ab arreglo á aquest sistema lo Poder judicial ha de radicar á Catalunya, ab jurisdicció plena pera entendre de todas las questions que no afectin interessos externs, y catalans serán tots los Jutjes y Magistrats y demés funcionaris de la administració de justicia, y dins de Catalunya, deurán fallarse en última instancia tots los plets y causas, podrán ser errats sos fallos, com tota obra humana imperfectes, podrán dictarse sentencias injustas per prevaricació ó per ignorancia, que no per ser catalans deixarán los Jutjes de ser homes, pero no s'aplicarà l'Dret á tort com care d'una minera sistematica.

Y anant seguint endavant, també segons los principis d'un bou sistema autonòmich totes las funcions executivas y administrativas del poder pertanyen á la Regió, en la combinació de sos organismes, institucions y autoritats, generals, comarcals y municipals, sens altre límitacio que la que resulti de las atribucions que, pera la consecució de sos fins, son privativas del Poder central, atribucions tant més fàcils de determinar, en tesis general, en quant derivan de la mateixa naturalesa de las cosas.

Lo cap del Estat, sia monarquía ó república, que en aquest punt, sempre accidental per referirse á la forma, no ha de mostrar lo Regionalisme preferencias; y si república hi ha que aplegan y donan cohesió á regions autonòmas, hi ha també monarquías que n'agrupan, y tradicions monárquicas té lo sistema en nostra terra que donan llum y fins l'element històrich podém aportarhi; lo cap del Estat que ab tots los atributs de la Soberania ho es en lo tot y en cada una de las parts, representa la unitat, y de competencia del poder central ha de esser tot quant á ell se refereix, sens perjudici de la acció que li correspon, en forsa d'aquells mateixos atributs, en lo govern intern de las regions.

Del poder central es també tot lo que afecti 'ls interessos comuns de las regions, ja en estat d'armònia, ja en los conflictos que entre elles pugui haverhi.

Y al poder central correspon tot lo que al exterior trascendeix, porque en lo concert de las Nacions civilizadas, cada Estat en sas relacions ab los altres sols la unitat deu y pot presentarhi.

(Seguirá)

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT—Sessió del dia 5 de Janer.—(2.ª convocatoria.) Presidits pel arcaide Sr. Boixa 15 concejals prengueren los següents acorts, després d'aprobar la acta de la anterior:

Repartir á la orquestra del Teatre las 500 pessetas del díposit fet pel empresari.

1. Autorizar al arquitecte pera nombrar la brigada que ha de espurgar los arbres de la Devesa.

Apojar una instancia dels veihins de Pedret demandant que desapareixi la zona polémica.

Deixar sobre la taula per vuyt dias lo dictámen de la Comissió de Foment exposant las peticions fetas prop de la Comissió provincial pera la expropiació del cos sortint del Hospici en la plassa del Hospital.

Construir un pont sobre el Güell qui import ascendeix á 24.300 y pico de pessetas.

A S. Feliu de Codines s'ha constituit una nova agrupació Catalanista, quedant formada la juita del modo següent: President, D. Nicomedes Soler y Vallcorca; Vice-president, D. Joseph Fornés y Corney; Secretari, D. Joan Puig Domenech; Tresorer-comptador, D. Albert Rosás y Maciá; Vocals: D. Joan Deu y Roura, D. Carles Vila y Massanet y D. Emili Serra y Mach. La nova societat s'ha adherit á la Unió Catalanista. Rebin la nostre felicitació.

Nostre bonvolgut amich y company de causa D. Francisco M. Capella ha tingut la desgracia de perdre á sa jove esposa doña Eularia Giró. L'acompanyem en lo sentiment.

Nostre compatrioti D. F. Girbal y Jaume ha entregat á la Empresa del Teatre Romea un drama en tres actes y en prosa titolat *La alegria de casa*, que s'representarà en la temporada actual. Desiljem al jove escriptor lo més complert èxit.

Seguint l'exemple donat pel de la ciutat de Santander, l'Ajuntament de Reus ha acordat per unanimitat demanar al Govern la concessió de la autonomia. Aquest es lo camí, que per més que á molts potser los hi semblarà estrany, seguirán aviat molts ajuntaments, prescindint com ha fet lo de Reus de diferencies polítiques de tota mena.

La Junta de Govern de la Academia, de Jurisprudencia y Legislació de Barcelona, ha acordat també unanimament que en les conferencies que en dita Academia se dönguin se pugui fer us de les llengues catalana ó castellana. Felicitém á la Academia per

no haverse deixat descatalanisar, com ho procuraren no fa molt temps los Planas y Casals y algunos politichs del seu gènero, encara que pertanyents á distints bandos, que i' ajudaren en la tasca.

—Es cert que un dels inspectors de policia d'aquesta província, que conra sou com á tal y figura desempenyar son càrrec en una població cap de partit, resideix en altre població que no es, en la quina firma com á secretari de la Ajuntament cobrant dels fondos municipals lo corresponent sou? Per supuesto, que d'axó 'ls que manan y tindrian obligació d'estarne enterats no deuen saber res.

—L'Arcalde de Gerona, renovant procediments que també s'usaren temps atrás, segueix en sos tretze de que l'Ajuntament no s'pugui ocupar d'altres assumptos que interessin al comú més que dels que á n'ell li dongan la gana. Los regidors que se senten mortificats per questa conducta sembla que han anal à quexarse al Sr. Governador, fins are sense cap resultat. Los d' altre temps no ho feren, porque ja sabian que no n'hauria tret res. Es tanca la llibertat municipal de que gosem, que 'ls Arcaldes que teuen boas padrius en los Ajuntaments son uns reys absoluts y 'ls regidors tant si volen com si no volen un zero á la esquerda.

—Hem rebut lo primer número de *El Defensor de Gerona*. Li tornem lo saludo y dexem establest lo cambi.

—Hem tingut ocasió de veure que las brigadas netejavan los carrers del Mercadal. Donem las gracies al Arcalde per haver escoltat los nostres prechs. Seria convenient que s'procures escurrir á las ayguas en lo Pont de las Pescaterias fent que no quedin embassadas en l'empostissat. Creyem que la cosa es molt seazonilla y de poch cost.

—Estranyavam á fé qu bagués tardat tant de temps á remoures lo de la obertura del pas de la plassa del Hospital y lo pont del güell: per si lo nostre Ajuntament s'ha ocupat d'una cosa y altre, en benefici principalment dels qui tenen per aquells indrets terrenos que s'podea convertir en solars edificables.

—En la Junta General celebrada diumenge passat per lo Centre Catalanista de Gerona y si Comarca, foren elegits per 'ls càrrechs de la Junta Directiva quina renovació corresponia, los socis següents: Vice-president, don Emili Saguer; Tresorer, don Joaquín Coll y Díaz; Vocal primer, don Francisco Puig (Pallés) y Secretari segon, don Rafael Roca.

—La notable revista *«L'Alántida»*, ha publicat un número almanach, excellent per tots estils. Forman la part artística una magnifica portada deguda á nostre amich y company en Joseph Berga y Boada y algunos dibujos d'Urgell, Serra, Tusquets, Meiffren, Barceló, Vila y altres. En la part literaria hi hem pogut saborejar treballs dels esciptors senyors Oller, Suñer-Vidal, Guasch, Escriu, Amer, Xart, Miranda, Fatp, Planas y Font, Bosch y Viola, Cí, Omar y Barrera, Bassegoda (R. E.) Viada y Lluch, Tarré, Comas (Da. M. dels Àngels,) Masriera, Llanas, Martínez, Terri, Navarro, Rocamora Montan, Mas y Jornet, Boada, Suriñach S. Clapes y Balaguer (V.)

Felicitem coralment á la redacció de la esmentada revista.

CONSISTORI

DELS

Jochs Florals de Barcelona

Convocatoria pera 'ls del present any 1898

Als experts trobadors y honorables escriptors de Catalunya y de tots los antichs comtats y reyalmes ahont la nostra llengua es parlada ó coneiguda, los VII Mantenedors del Consistori dels Jochs Florals de Barcelona en l'any XL de llur restauració, salut.

A fi de donar bon cumpliment á la honrosa comanda que l'respectable Cos d'Adjunts nos feu lo dia 14 del darrer Novembre, vos convidam á pendre part en los Jochs Florals d'enguany que, segons los Estatuts y bones costums estableerts, se regiran per lo següent

CARTELL

Lo primer diumenge de Maig vinent, que s'escau ésser en guany lo dia 1, se celebrarà la poética festa, en la qual serán adjudicats als autors de les tres mellors poesies que hí opten, los tres premis ordinaris que ofereix cada any l'Excm. Ajuntament de Barcelona, protector y ja de temps antich amyador de la Gaya Ciencia.

Lo primer premi, que es una *Englantina d'or*, serà donat al autor de la mellor poesia sobre fets històrichs ó gestes glòriosos de Catalunya, ó be sobre usatges y costums de nostre benvolguda terra, essent preferida en igualtat de mérit la escrita en forma de romanç ó llegenda.

De la segona joya, la *Viola d'or y argént*, se'n farà entrega al autor de la mellor poesia lírica, religiosa ó moral.

Lo tercer premi, anomenat d'*honor y cortesia*, consistente en una *Flor natural*, s'adjudicarà á la mellor composició en vers sobre tema que s'deixa al bon gust y franch arbitre del autor. Seguint la bella costum d'antich establesta, lo qui obtenga aquest premi deurà ferne present á la dama de sa elecció, la qual, proclamada *Reyna de la festa*, entregará desde son seti presidencial tots los altres premis als qui guanyadors ne sian.

PREMIS ESTRAORDINARIS

Desijant lo Consistori honrar, com es degut, la bona memoria del eximi poeta En Marian Aguiló y Fuster (q. a. c. s.), ofereix un Objecte artístich á la mellor poesia en la qual se faci ressalta la personalitat d' aquell honorable patrici y sa influencia en la actual renaxença de les lletres catalanes.

Ademés, un Diploma honorífich y una copa artística á la mellor composició en prosa sobre tema y género literari que's deixa al bon gust y franch arbitre del autor.

Ha rebut també lo Consistori pera adjudicar en la mateixa festa los següents premis:

Un premi, ofrena del Eminentissim senyor Cardenal, Arquebisbe de València, que s' adjudicará al qui presente la mellor monografia sobre l' tema següent: «Importancia y desenrotollo de la vida municipal, en lo regne de València, durant la Edat mitjana.»

Un objecte d' art que ofereix l' Excm. é lltm. Sr. Arquebisbe de Tarragona, «al poeta que millor componga unes coples d'estil popular, aproposit pera cantarse, sobre 'ls quinze misteris del Rosari, y que à la bellesa de la forma, unesquen la esquisit del sentiment piados.»

Un objecte d' art, ofrena del Excm. é lltm. senyor Bisbe de Barcelona, que s' adjudicará al autor de «la millor monografia que tracte de la influencia de les Creuades en lo decorat de les Iglesies d' Occident y especialment de les Imatges de la Mare de Déu, sa postura, ses robes y deinés adminiculs, ilustrant y comprovant l' argument ab referencia al major número d' exemplars que's troben en nostra terra catalana.»

Diploma honorífich y mil pessetes que ofereix l' Excm. é lltm. Sr. Bisbe de Vich, pera adjudicarse al autor d' una «Gramática de la Llengua Catalana que millor espouse y rahone les opinions sobre la materia més dignes de tenirse en compte avuy dia.»

Deu fer notar lo Consistori que aquest premi fou ofert pel Reverendissim Prelat de Vich pera esser adjudicat precisament aquest any, en conformitat á lo que s' anuncia en lo Cartell del any passat.

Lo donador ofereix publicar lo treball premiat en número limitat d' exemplars y cedirne gratuitament á qui vulga fer observacions que serveguen pera arribar á la ulterior redacció d' una Gramàtica revestida de tota la autoritat possible al present.

Un exemplar luxós de la obra «*Chrystophe Colomb*», per lo comte Rosselly de Lorgues, que ofereix també pera la festa d' enquant lo mateix Excm. é lltm. Sr. Bisbe de Vich, al autor del «mellor treball sobre la influencia pera la cultura social dels Museus arqueològichs y Biblioteques públiques en certes condicions.»

Un exemplar luxosament enquadernat de «*La Historia de la Iglesia*», del Cardenal Hergenroether, que ofereix l' Excm. é lltm. Sr. Bisbe de Tortosa, al mellor treball sobre l' següent tema: «Reseña ó Crónica de la estada del anti-Papa Pere de Luna en lo Bisbat de Tortosa. Ses relacions ab lo Capitol de la Seu.»

Una pluma de plata, oferta per l' lltm. Sr. Bisbe de Tamassó, Administrador Apostòlic de la Diòcessis de Solsona, al autor de la «mellor monografia del ex-convent de Franciscans de Bellpuig (Diòcessis de Solsona) baix sos aspectes històrich y artístich.»

Un objecte d' art, ofert per l' Excm. é lltm. Sr. Bisbe de Menorca pera l' autor del mellor romanc descriptiu de la reconquesta de Menorca per lo Rey Alfons III d' Aragó.»

Una viola de plata, oferta per la Excm. Diputació Provincial de Lleida, al autor del mellor «cuento ó llegenda en vers en que s' descriga una festa popular, fiesta, aplech ó festa major d' un poble de la província.»

Titol de soci honorari de la societat «La Rat Penat» y la medalla-distintiu de la mateixa, á la mellor poesia dedicada A la dona catalana.

Cinc centes pessetes que ofereix l' «Ateneu Barcelonés» al autor del mellor «Compéndi de la Historia de Catalunya pera us dels estudis de Primera Ensenyança.»

Una medalla de plata y un diploma de soci oferts per lo «Foment del Treball Nacional de Barcelona», al autor de la mejor poesia dedicada á la Filosa.

La obra *La vieille France: Provence*. Edició de luxo, text y dibujos per Robida que ofereix lo «Centre excursionista de Catalunya» al autor del «mellor aplech de tradicions y llegendes catalanes.»

Un album heliogràfic de la Exposició de dibuxos autògrafs d' artistes difunts y de vistes y dibuxos d' edificis y monuments que ja no existexen (contenint 37 lámunes); altre àlbum de la colecció de curiositats artísticas de D. Josep Ferrer-Vidal y Soler (de 30 lámunes); un àlbum de la «Monografia històrica e iconogràfica del traç», y un àlbum de grabats escollits de la col·lecció de D. Geroni Faraldo (contenit 32 lámunes), tots acompanyats del correspondent text, que ofereix la «Associació artística arqueològica de Barcelona» al autor del mellor «estudi crítich e històrich d' una antigua industria artística de Catalunya.»

Un objecte d' art, ofrena de la «Unió Catalanista», que s' adjudicará al autor del mellor «estudi històrich del carácter que han tingut los alcàments á Catalunya.»

Un objecte d' art, ofert per la «Lliga de Catalunya» al mejor treball en prosa sobre l' Parlament de Casp.»

Una passionera d' argent y esmalte que ofereix la «Associació popular regionalista», al autor de la «mellor colecció de na-

raciones de curta estensió, propies pera fer conixer y estimar als pobles les grandes de la nacionalitat catalana.»

Una collecció d' obres escultòriques que ofereix lo «Centre Escolar Catalanista» al autor del mellor treball sobre l' següent tema: «Esprit del lulism y estudi dels principals exèbles que tingue en los pobles que formaren la confederació catalana-aranesa.»

D' acord ab los Estatuts dels Jocs Florals podrán concedirse 'ls accessits y mencions honorífiques que 'ls Mantenedors juzguen ben merecuts.

Totes les composicions deurán esser inédites y estar escrites en antich ó modern català d' aquest Principat, de Mallorca ó de València, ó en qualsevol dels dialectes del mitjorn de França, ab tal que 'ls autors procuren escriureles de la manera més semblant al antich provençal ó català literari.

Tots los treballs, rigurosament anònims y escrits ab lletra clara e intellegible, deurán esser remesos á la Secretaria del Consistori (carrer dels Templaris, número 3), abans del migdia del primer d' Abril vinent, just, cada hui, ab un plech clós que continga 'l nom del autor y duga demunt escrit lo títol y lema de sa composició.

No s' entregará 'l premi adjudicat al autor qual nom no conste clarament expressat en lo plech respectiu, ó vaja en forma d' anagrama, pseudònim ó altre contrassenya.

Los plechs que continguen los noms dels autors no premiats se cremarán com de costum al acte mateix de la festa.

Lo Consistori se reserva per un any, á comptar del dia de la festa, la propietat de les obres premiades.

D' acord ab lo previst en los Estatuts, se publicarà un cartell extraordinari en lo cas provable de rebre altres premis.

Que 'l Senyor vos donga llum d' inspiració pera cantar ab espiritu veràment català l' Patria, la Fé y l' Amor, y á nosaltres discrecio en juciar y acert en premiar als més dignes.

Fou escrit y firmat lo present Cartell en la ciutat de Barcelona, al primer de Janer de 1898 per los VII Mantenedors.—Francisco Romani y Puigdengolas, President.—Maurici Barrés.—Ramon d' Abadal.—Albert Llanas.—Alexandre de Riquer.—Lluís Durán y Ventosa.—Peregrí Casades y Gramatxes, Secretari.

SECCIÓ LITERÀRIA

LA NEVADA

La claror del dia s' havia anat estenent per l' encontrada ab una recansa extraordinaria, com si hagués tingut por de despertar á las auçelles que dormian enfredoridas en las branques dels arbres y en los matorrals de las bardisses. Lo sol no podia irradiar per la vall tant per la plomisa nuvolada que encobria 'l cel, com per l' atapahida boyra que s' estenia sobre la terra.

Era demà, quant, la porta de la masia s' obrí de bat á bat pera donar sortida al menut baylet que, ab la barretina fins á las orellas, arrollat lo coll ab un tros de manta, las mans á la butxaca y mitj descals, se dirigia cap á la montanya pera arreplegar un parell de feixos de llenya.

La fret no era tant penetrant com altres dies, degut á la poca circulació del aire y á l' humitat de l' atmòsfera.

Lo temps estava donat á neus: feya días que las montanyas llunyanas eran blancas fins á las cimes; pero pels entornos de la masia, no havia nevat encara.

Lo noi, baylet de catorze á quinze anys, sortí decidit de la casa cap á bosch; no veia res á quatre passos, perque la maleïda boyra s' havia apoderat de tota la vall, adormintse sobre d' ella: més, la fosa de la costum l' hi era una gran ventajé pera saber ahont anava y no perdres pel camí.

Lo bosch, dalt de la montanya, no era pas gayre lluny: caminant... caminant... sense torbarse, ab una horeta hi va arribar.

Tanta boyra hi havia dientre del bosch com sobre la vall.

Lo bordegás, antes de comensar la feyna de buscar llenya, va esperar que la boyra desaparegués, assentantse acurrucat al peu d' una baumada alzina surera. La falta d' acció en aquell cos tant tendre y mancat d' aliment, fa que la fret penetri ab intensitat, encara que ab lentitud, als débils membres del xicot, com si volgués aletargarlo.

Lo miayó s' acurruca, arronja las camas, posa 'ls brassos sobre 'ls genolls é hi deixa caure 'l cap, com si volgués privar que la fret se l' hi filtriá á las entranyas.

Mentrestant, la boyra, anava pujant... apoch apoch... montanya amunt... y disolventse fins á deixar la p'ana completament diafana, y poguer veure 'l cel completament ennuvolat.

Sembia que 'l noi s' ha adormit... més, no; aixeca, ensopit y peresós lo cap, y contempla la plana neta de boyra y 'l cel amanecant una ruixada: estent la ma perque l'hi sembla que ruixima: endevina que vol nevar.

¿Qué farà? Comersarà la feyna ó se n'irà cap á casa? No sap determinar. Per una part l' hi sembla que no serà res, y podrá aprofitar lo demà: per otra costat, tem que si neva y la cosa apreta no podrà fer res y perilla per no arribar á temps á casa... ¡Es tan lluny!... ¿Qué farà?

Lo ruixim que presenta, s' ha convertit ab unas petitas vol-

vas de neu, que, pausadament cauen ab indescisió sobre la muntanya. Lo bailet s' aixeca... medita, y se decideix.

La nevada s' havia espesheit de una manera extraordinaire; los gremalloons, cada vegada més grossos, queyan més espessos que may, y ni dexavan distingir la silueta de las mantanyas veïnadas: cel y terra sembla que se havian confós en un sol núvol de neu. Tota la vall se anava cubrint lentament ab una capa tant regular y llisa, que ja no s' conciexien los camins y carreteras, o més per lo paralelisme dels arbres.

A la muntanya, hont havia anat á fer llenya 'l noi, encara hi quedaven claps á terra pera poder emprendre 'l camí de casa seva, gracies á la neu que s' acumulava en la copa de las alzinas.

Lo noi, un xich espantat per la fret que l' arraulia y un' altre xich, induxit per l' esperança de que amansaria 'l mal temps, no s' havia decilit encara á tornar á casa seva; pero 'l mal carís del cel, y la pressa que s' donava la neu á cubrir los camins, determinaren al minyó, que s' entornés á casa seva.

¡Pobre noi! Una mica per esma, y altra una mica per lo que endevinava 'ls corriols de la roureda, empen lo camí de sa casa, abrinxant la fret que tenia filtrada per tots los osos. La neu anava queyen... queyen... y engroxinse la capa que cubria la muntanya: lo noi s' espolsava de tant entant la que se l'hi quedava á sobre; pero la que trepitjava resistia tant á las petxades, que no l'hi dexava clavar lo peu en la terra molla; ans al contrari, con més anava, més difícil se l'hi feya assegurar lo peu damunt de la neu.

¡Quina nevada més forta!... ¡Pobret!.. Las camas se l'hi han gelat; y ab la cara baxa y las mans á la pitrera, quasi be no pot donar un pas en segur; ja per l'espessó de la neu com per que no sap de siquicun camí seguir, pera agafar la dressera.

¡Quantas vegadas creguen possar los peus en ferm, s' ha trobat ab una clotera, que fentli perdre l' equilibri, l' ha fet anar de tomballons en la neu arremolinada!

Ara ja no pot més: se l'hi han encampat las débils camas; y 'ls peus apena aguantavan aquell débil cos, faltat de calor y d' aliment; y conequentemente 'l pobre noi s' espanta; arranca 'l p'or, vol arreconarse, y cau sobre la neu, mentres ab una veu débil y afogada, exclama ¡Mare meva!...

Los moviments del seu cos eran impotents pera aixecar-lo; y plorant y revolcantse, se troba cada vegada més cubert, per la neu arremolinada... ja no se l' sent... de pensament potser crida... y crida... pero es en van: la nevada es més forta y més espessa que may, y ab pochs moments cubreix al noi, y ab lo noi, l' impressió que son cos ha deixat sobre la neu cayuda.

No se sent ni ua piu... la naturalesa s' mb'a morta: solsament al lluny... lluny... s' estent sobre p'ataforma blanca, la populosa vila fumejant sus xemenyes per lo caldejament de las esplèndidis habitacions... y se sent, confós, lo xiulet de la locomotora que arriba á la estació, segura... satisfecha... imponentosa...

PERE DE PALOL

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte, 8.—S. Eladi mr.
Diumenge, 9.—S. Julià mr.
Dilluns, 10.—S. Nicancor diac.
Dimarts, 11.—S. Higin p. y m.
Dimecres, 12.—S. Arcadi.
Dijous, 13.—Sta. Glàfira mr.
Divendres, 14.—St. Hilari b.
Disapte 15.—S. Mauro ab.

QUARANTA HORES.

Avui se troban en la Iglesia de San Feliu.

SECCIÓ COMERCIAL.

Mercat de Gerona del dia 8 de Janer

Especies.	Measures.	Pessetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	18'00
Mestall.	"	19'50
Ordi.	"	95'
Segol.	"	00'
Civada.	"	9'
Besses.	"	14'
Mill.	"	18'00
Panis.	"	9'
Blat de moro.	"	15'00
Llobins.	"	9'
Fabes.	"	14'00
Fabó.	"	14'00
Fassols.	"	25'
Monjetes.	"	21'75
Ous.	Dotzena.	1'50

Establiment tipogràfic de Manel Llach.

Ferreria Vella 3—Gerona.

SECCIO D'ANUNCIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA

De Gerona á Barcelona

	Mati	Tarde
Corréu.	6'48	
Càrrega.	10'37	
Omnibus.	3	
Ràpit.	3'09	

Los trens correus y omnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª clase, el de càrrega de 3.ª y el ràpit de 1.ª y 2.^a

De Gerona á Port-Bou

	Mati	Tarde
Omnibus.	8'39	
Càrrega.	12'43	
Mixte.	5'40	
Correu.	7'35	

Lo tren omnibus porta cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª el de càrrega y mixte de 2.ª y 3.ª y el correu de 1.ª y 2.^a

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA

De Gerona á San Feliu

	Mati	Tarde
Tren de banyistes (Juriol y Agost).	5'09	
Correu.	8'54	
Mixte.	11'44	
Mixte.	3'22	
Correu.	5'35	

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

De San Feliu á Gerona

	Mati	Tarde
Correu.	4'32	
Mixte.	7'30	
Correu.	12'44	
Mixte.	2'50	
Tren de banyistas (Juriol y Agost).	5'40	

LINEA DE OLOT Á GERONA

De Salt (Gerona) á Amer

	Mati	Tarde
Núm. 2.	9'40	
Núm. 4.	3	
Núm. 6.	6	

Tots los trens portan cotxes per ara de 2.ª y 3.ª classes

De Amer á Salt (Gerona)

	Mati	Tarde
Núm. 4.	7'40	
Núm. 3.	1	
Núm. 5.	4'30	

ORDINACIÓNS

Pera Banyolas á las 9 y 11 matí (correu) y á las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y casa Jendreta)

Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra)

Pera Olot á las 11 matí (correu) y á las 6 de la tarde. (Fonda del Centre)

Pera La Bisbal á la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa voltas d' en Rosés)

Pera Anglés, La Sellera y Amer á las 10 matí (correu) Hosta de Miquel Buix. (Plaça del Gra)

Pera Salt tot lo matí fins á las 6 de la tarde. (Pont de Pedra)

LA PREVISIÓ ESPANYOLA

Companyia de segurs contra incendis á prima fixa

Capital: 2.000.000 de Pessetas

DOMICILI SOCIAL: ORFILA, 9. SEVILLA
Sub-direcció Regional: Plaça del Carril, 6, 2.^{on} Gerona

Sub-director Regional: D. ANGEL TREMOLS Y PELL

Sinestres pagats: Rs. 3.524.286,92

BANC VITALICI DE ESPANYA

LA PREVISIÓN

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyias de segurs sobre la vida reunidas

Carrer Ample, núm. 64

BARCELONA

CAPITAL SOCIAL

15.000.000 D.Z. PESSETES

Reservas en 31 Desembre de 1896. 9.235.908'05 p'ssetes

Capitals assegurats desde la fundació

de las C. as fins al 30 Juny 1897. 195.906.957'44 »

Pagat per sinistres, pólissas vensudas

y altres comptes fins igual data. . 12.691.707'02 »

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Representant en la Capital

Anicet Palahi

Agents en la mateixa

Toribio Corominas.—Narcís Boadas

CORREUS

ENTRADAS

Madrid.	8'48	matí.
Barcelona.	8'48	m.
França.	7'00	m. y 3'19 tarda
Puigcerdá y Ripoll.	5'30	m.
Olot y sa línia.	5'30	
Sant Feliu de Guíxols.	7'00	m. y 6 tarda
Amer y sa línia.	6'30	m.
Sant Aniol y sa línia..	7'00	m.
Estanyol y sa línia.	7'00	m.

SORTIDAS

3'19 tarda
7'00 matí
8'48 m. y 8'00 nit.
11'00 m.
11'00 m.
9'00 m. y 6'00 tarda
10'00 m.
10'00 m.
10'00 m.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aigua Minòxima vegetal per tenyir lo cabell. No te'n val en lo mon, perquè á més de sos efectes marevollosos, no tanca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent específich se usa en diària perruqueria.

5. CARRER DE L' ARGENTERIA 5.—ENTRESOL,

GERONA

Són tintures superiors
les que en Máximo fabrica:
tenyintse ab elles, senyors
un vell, troba sense esforç
dona jove, guapa y rica.

TINTURA ABISSINIA INSTANTANEA

TO GIRONES

SETMANARI PORTA-VEU
DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Relació y Administració. Cort-Real, núm. 7, 1

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.

Gerona.	4	pesseta trimestre
Fora..	4'25	id. id.
Fora..	1'25	Un número sol. 0'10 id.
Fora..	1'50	pessetas trimestre
Fora..	1'50	id. id.